ROCZNIKI POLSKIEGO TOWARZYSTWA MATEMATYCZNEGO
Seria II: WIADOMOŚCI MATEMATYCZNE VII (1964)

wmptm 1897

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Matematycznego za rok 1963

I. Władze Polskiego Towarzystwa Matematycznego

1. Zarząd Główny. Prezydium: Prezes — Franciszek Leja, wiceprezes — Roman Sikorski, skarbnik — Wiesław Sadowski, sekretarz — Tadeusz Iwiński; członkowie Zarządu Głównego: Kazimierz Kuratowski, Edward Marczewski, Edward Otto oraz prezesi Oddziałów PTM.

2. Komisja Rewizyjna: Zygmunt Butlewski, Leon Jeśmanowicz, Jerzy Łoś i Julian Perkal.

II. Oddziały Towarzystwa, Komisje, Komitety

1. Oddziały PTM. PTM posiada 10 oddziałów, a mianowicie:
Oddział Gdański, prezes — Ryszard Bittner,
Oddział Gliwicki, prezes — Antoni Wakulicz,
Oddział Krakowski, prezes — Stanisław Łojasiewicz,
Oddział Lubelski, prezes — Jan Krzyż,
Oddział Łódzki, prezes — Jan Lipiński,
Oddział Poznański, prezes — Wiktor Jankowski,
Oddział Szczeciński, prezes — Józef Meder,
Oddział Toruński, prezes — Leon Jeśmanowicz,
Oddział Warszawski, prezes — Helena Rasiowa,
Oddział Wrocławski, prezes — Julian Perkal.
Adresy Oddziałów, patrz Wiadomości Matematyczne 7 (1963), str. 139.

2. Komisja Szkolnictwa Średniego: Witold Janowski (przewodniczący), oraz delegaci Oddziałów.

3. Podkomisja do spraw reformy programów i metod nauczania matematyki w szkołach średnich: Witold Janowski (przewodniczący), Adam Bielecki, Stanisław Jaśkowski, Zofia Krygowska i Stefan Straszewicz.

4. Komisja popularyzacji matematyki: Leon Jeśmanowicz (przewodniczący), Jerzy Albrycht, Mirosław Mochnacki, Zdzisław Opial i Rościsław Rabczuk.

5. Komisja szkolnictwa wyższego. Zespół I (szkoły nieuniwersyteckie): Włodzimierz Wrona (przewodniczący), Feliks Barański, Jerzy Górski, Włodzimierz Krysicki, Józef Meder, Edward Otto, Adam Rybarski, Wiesław Sadowski, Stefan Straszewicz, Krzysztof Tatarkiewicz, Tadeusz Trajdos, Antoni Wakulicz, Lech Włodarski.

Zespół II (uniwersytety i szkoły pedagogiczne): Stanisław Mazur (przewodniczący), Andrzej Alexiewicz, Adam Bielecki, Ryszard Bittner, Stanisław Hartman, Leon Jeśmanowicz, Zofia Krygowska, Edward Marczewski, Andrzej Mostowski, Zdzisław Opial, Władysław Orlicz, Czesław Ryll-Nardzewski, Zbigniew Semadeni, Roman Sikorski, Hanna Szmuszkowicz, Kazimierz Urbanik, Antoni Wakulicz, Tadeusz Ważewski.

6. Komisja do spraw matematyków zatrudnionych w technice i gospodarce: Hugo Steinhaus (przewodniczący), Aleksander Grużewski, Andrzej Kiełbasiński, Jan Oderfeld, Zdzisław Opial, Stefan Paszkowski, Julian Perkal, Wiesław Sadowski.

7. Jury nagród PTM: Franciszek Leja (przewodniczący), Karol Borsuk, Kazimierz Kuratowski, Jerzy Łoś, Edward Marczewski, Stanisław Mazur, Andrzej Mostowski, Władysław Orlicz, Czesław Ryll-Nardzewski, Tadeusz Ważewski.

8. Komitet „Roczników PTM": Władysław Orlicz, naczelny redaktor, Marceli Stark, zastępca naczelnego redaktora.

Komitet „Prac Matematycznych": Adam Bielecki, Stanisław Balcerzyk, Juliusz Brzeziński, Stanisław Gołąb, Jerzy Górski, Stanisław Hartman, Julian Musielak, Zbigniew Semadeni (sekretarz), Krzysztof Tatarkiewicz.

Komitet „Wiadomości Matematycznych": Jerzy Browkin (sekretarz), Ryszard Engelking, Zofia Krygowska, Andrzej Lelek, Andrzej Mąkowski, Zdzisław Opial, Stefan Paszkowski, Stefan Rolewicz.

9. Komisja Konkursu im. J. Marcinkiewicza na najlepszą studencką pracę matematyczną: Leon Jeśmanowicz (przewodniczący), Maria Król, Edward Sąsiada.

10. Komitet Główny Olimpiady Matematycznej: Stefan Straszewicz (przewodniczący), Edward Otto (kierownik Olimpiady), Mieczysław Czyżykowski, Andrzej Mąkowski, Mieczysław Okołowicz, Władysław Stojda, Olga Turska i Kazimierz Wiśniewski.

Przewodniczący Komitetów Okręgowych Olimpiady Matematycznej: Wacław Sierpiński (Warszawa), Halina Łopuszańska (Wrocław), Andrzej Pliś (Kraków), Jerzy Albrycht (Poznań), Zygmunt Zahorski (Łódź), Włodzimierz Urbański (Lublin), Leon Jeśmanowicz (Toruń).

III. Liczba członków PTM

Oddział	Stan na 31. 12. 62	Stan na 31. 12. 63
Gdański	56	56
Gliwicki	34	40
Krakowski	68	71
Lubelski	40	48
Łódzki	55	66
Poznański	45	53
Szczeciński	19	26
Toruński	27	30
Warszawski	123	127
Wrocławski	64	68
Razem członków rzeczywistych	531	585
Liczba członków honorowych	1	1
Liczba członków zagranicznych	23	26
Ogólna liczba członków	555	612

IV. Działalność naukowa

W roku 1963 odbyło się w PTM 155 posiedzeń naukowych (w Oddziałach i na konferencji w Zakopanem). Wygłoszono na nich 178 odczytów. Podział tej liczby na poszczególne Oddziały przedstawia się następująco:

Oddział	Liczba posiedzeń	Liczba referatów	Przeciętna frekwencja
Gdański	10	10	16
Gliwicki	9	11	10
Krakowski	17	20	13
Lubelski	14	14	14
Łódzki	16	18	20
Poznański	21	21	20
Szczeciński	11	11	14
Toruński	14	14	20
Warszawski	14	16	20
Wrocławski	26	37	14
Konferencja PTM w Zakopanem	3	6	100
Razem	155	178	

Wykaz tytułów odczytów podajemy w załączonych sprawozdaniach Zarządów Oddziałów PTM.

Na posiedzeniach naukowych Oddziałów matematycy zagraniczni wygłosili 40 odczytów, a członkowie PTM zaproszeni z innych Oddziałów 51.

Ostatnia liczba, będąca wskaźnikiem kontaktów naukowych pomiędzy Oddziałami, znacznie spadła w porównaniu z latami poprzednimi (w roku ubiegłym odpowiednia liczba wynosiła 85). Przyczyną tego były trudności finansowe PTM w związku ze zmniejszeniem dotacji o 42% w stosunku do okresu poprzedniego i zmniejszeniem środków finansowych na podróże, hotele i honoraria za odczyty.

Wymianę prelegentów pomiędzy Oddziałami obrazuje następująca tablica, gdzie w kolumnie I podana jest liczba prelegentów wysłanych przez Oddział do innych Oddziałów, a w kolumnie II — liczba prelegentów zaproszonych przez Oddział z innych Oddziałów.

Oddział	I	II
Gdański	2	5
Gliwicki	7	1
Krakowski	3	1
Lubelski	0	8
Łódzki	7	2
Poznański	10	10
Szczeciński	0	10
Toruński	6	4
Warszawski	11	0
Wrocławski	5	10
Razem	51	51

Również z powodu trudności finansowych odroczono przyznanie nagród naukowych PTM imienia S. Banacha, S. Mazurkiewicza i S. Zaremby za rok 1963.

Zarząd Główny PTM przyznał trzy nagrody dla młodych matematyków. Nagrody te otrzymali: B. Kopociński (Wrocław), J. Ławrynowicz (Łódź) i B. Szafirski (Kraków).

Zarząd Oddziału Toruńskiego, działając na zlecenie Walnego Zgromadzenia PTM, zorganizował kolejny VII konkurs im. J. Marcinkiewicza na najlepszą studencką pracę matematyczną. Przyznano dwie nagrody: pierwszą w wysokości 1000 zł (ufundowaną przez Ministra Szkolnictwa Wyższego) Bogdanowi Węgorzowi z Wrocławia, drugą w wysokości 600 zł Andrzejowi Trybulcowi z Warszawy.

V. Konferencje

W dniach 9-11 maja 1963 r. odbyła się w Zakopanem sesja naukowa połączona z Walnym Zgromadzeniem Polskiego Towarzystwa Matematycznego. W sesji uczestniczyło 100 matematyków, w tym trzech zagranicznych (bawiących w Polsce z innej okazji).

Program sesji obejmował: odczyty naukowe, zebranie dyskusyjne na temat aktualnych zagadnień studiów matematycznych w Polsce oraz Walne Zgromadzenie PTM.

Wygłoszono następujące odczyty naukowe:

1. Doc. dr inż. Henryk Górecki (Kraków). Pewne aspekty matematyki w zastosowaniu do automatyki;

2. Doc. dr Józef Siciak (Kraków). Pewne zagadnienia teorii funkcji analitycznych wielu zmiennych zespolonych;

3. Doc. dr Zbigniew Semadeni (Poznań). Zastosowania analizy funkcjonalnej do teorii potencjału;

4. Prof. dr A. G. Kurosz (Moskwa), O radykałach w teorii grup;

5. Prof. dr Andrzej Mostowski (Warszawa), Duże liczby kardynalne.

Wstępem do dyskusji na temat aktualnych problemów studiów matematycznych w Polsce był referat prof. dra Stanisława Mazura. Referat ten zawierał szkic nowego programu studiów matematycznych na Uniwersytecie Warszawskim, informował o podstawowych ideach przyświecających autorom przy jego opracowaniu, a także zawierał szereg uwag na temat jego bieżącej realizacji.

W dyskusji uwagi te zostały uzupełnione. Ponadto przedstawiciele uniwersytetów Jagiellońskiego i Wrocławskiego poinformowali, że także na tych uniwersytetach opracowane zostały nowe programy i poczynione pewne kroki zmierzające do wprowadzenia specjalizacji na starszych latach studiów matematycznych. Wszyscy dyskutanci byli zgodni co do tego, że wprowadzenie specjalizacji na starszych latach uniwersyteckiego studium matematyki jest celowe oraz że konieczne jest pewne unowocześnienie treści nauczania na tych studiach. Zwrócono również uwagę na potrzebę opracowywania podręczników lub skryptów do nowych programów, a także na potrzebę koordynacji prac związanych z unowocześnieniem studiów matematycznych.

VI. Działalność PTM w dziedzinie szkolnictwa średniego

1. Wprowadzanie nowych programów. Oddziały współpracowały z Wojewódzkimi Ośrodkami Metodycznymi w przygotowaniu nauczycieli do wprowadzania w życie nowych programów. Organizowano odczyty dla nauczycieli, dyskusje na nauczycielskich konferencjach okręgowych oraz lekcje pokazowe. W odczytach uwzględniano nowe działy matematyki wprowadzone do programów (np. rachunek prawdopodobieństwa), nowe ujęcia wykładu (np. w geometrii) itp. Były również odczyty, których celem było dokształcanie nauczycieli. W akcji tej wzięli aktywny udział następujący członkowie PTM: J. Albrycht, R. Bittner, J. Blum, J. Czajkowski, L. Dubikajtis, Z. Jakubowski, L. Jeśmanowicz,

H. Karczewski, M. Kwapisz, Z. Lewandowski, W. Rogińska, M. Zajączkowska i E. Złotkiewicz.

Dane statystyczne podajemy w następującym zestawieniu:

Oddział	Liczba odczytów	Przeciętna frekwencja
Gdański	8	50
Gliwicki	8	16
Lubelski	4	brak danych
Łódzki	1	brak danych
Poznański	4	brak danych
Toruński	7	40
Wrocławski	2	brak danych
Razem	34	

W oddziale Toruńskim prowadzono dwa seminaria dla nauczycieli pod kierunkiem prof. L. Jeśmanowicza: jedno w Toruniu, drugie w Bydgoszczy. Tematem seminarium była teoria prawdopodobieństwa i rachunek różniczkowy. Zajęcia teoretyczne łączono z lekcjami pokazowymi.

Członkowie podkomisji do spraw programów i metod nauczania matematyki współpracują z Zakładami Wydawnictw Szkolnych w przygotowywaniu podręczników szkolnych i książek dla nauczycieli.

VII. Działalność PTM wśród młodzieży

1. Międzyszkolne koła matematyczne. W roku sprawozdawczym wzmogła się aktywność kół matematycznych organizowanych dla uczniów starszych klas licealnych. Z doświadczeń wynika, że jest to najskuteczniejsza forma budzenia u młodzieży zamiłowania do matematyki. W roku ubiegłym dwa Oddziały prowadziły 5 kół matematycznych. W roku 1963 istniało 10 kół międzyszkolnych w 10 miastach, zorganizowanych i prowadzonych przez 7 Oddziałów. Szczegółowe informacje zawarte są w następującym zestawieniu:

Oddział	Koło	Liczba posiedzeń	Przeciętna frekwencja	Nazwisko kierownika
Gdański	Gdańsk	8	75	mgr K. Buczkowski
Gliwicki	Katowice	7	47	mgr Z. Zajączkowski
Lubelski	Lublin	15	50	mgr M. Maksym
Łódzki	Łódź	9	b. d.	Prof. dr L. Włodarski
Toruński	Bydgoszcz	11	24	W. Hypszer
	Toruń	6	91	Prof. L. Jeśmanowicz
	Inowrocław	4	31	T. Gólczewski
	Grudziądz	3	15	T. Józefiak
Warszawski	Warszawa	8	20	
Wrocławski	Wrocław	brak danych		doc. dr J. Łukaszewicz

Godnym podkreślenia jest fakt udziału w tej pracy trzech samodzielnych pracowników nauki (prof. L. Jeśmanowicza, doc. J. Łukaszewicza i prof. L. Włodarskiego). Również w tym roku Oddział Toruński wykazał największą aktywność w zakresie pracy na terenie młodzieżowym.

Na każdym posiedzeniu koła zajęcia i dyskusje, w których biorą aktywny udział uczniowie, poprzedzane są odczytem kierownika koła. Jak wynika z podanego wyżej zestawienia, na zebraniach kół matematycznych wygłoszono ponad 70 odczytów i pogadanek.

2. Odczyty dla młodzieży. Trzy Oddziały organizowały odczyty dla młodzieży szkolnej, przy czym ogólna ich liczba wyniosła 43. Udział Oddziałów w tej akcji był następujący:

Oddział	Liczba odczytów
Łódzki	6
Poznański	5
Toruński	32
Razem	43

Na szczególne podkreślenie zasługują osiągnięcia Oddziału Toruńskiego. Oddział ten liczący 30 członków, zorganizował w ciągu jednego roku 32 odczyty w 18 miastach województw Bydgoskiego i Olsztyńskiego (Toruń, Bydgoszcz, Olsztyn, Mrągowo, Trzemeszno, Lidzbark, Aleksandrów Kujawski, Kruszwica, Chełmża, Nakło, Czersk, Brodnica, Włocławek, Grudziądz, Żnin, Tuchola, Chojnice i Inowrocław). Była to więc istna inwazja matematyków na szkoły całych województw. O metodzie, którą z takim powodzeniem zastosował Oddział Toruński, piszemy w punkcie VIII (o organizacji popularyzacji matematyki).

3. Olimpiady Matematyczne. W roku 1963 zakończona została XIV a rozpoczęła się XV Olimpiada Matematyczna.

Do XIV Olimpiady zgłosiło się 921 uczniów, do zawodów stopnia II dopuszczono 253, a do zawodów stopnia III 76 uczniów. Przyznano dyplomy 9, a wyróżnienie 13 uczestnikom.

W XV Olimpiadzie bierze udział około 1600 uczestników.

W dniach 5-14 lipca odbyła się w Warszawie i we Wrocławiu V Międzynarodowa Olimpiada Matematyczna zorganizowana przez polski Komitet Główny Olimpiady Matematycznej. W Olimpiadzie udział wzięły reprezentacje (po 8 zawodników) z Bułgarii, Czechosłowacji, Jugosławii, NRD, Polski, Rumunii, Węgier i ZSRR. Przewodniczącym Międzynarodowego Jury był prof. S. Straszewicz, przewodniczącym Komitetu organizacyjnego, prof. E. Otto, kierownikami zespołu polskiego byli dr M. Czyżykowski i mgr A. Mąkowski.

Okolicznościową pogadankę o matematyce dla uczestników Międzynarodowej Olimpiady wygłosił wiceprezes PTM, prof. R. Sikorski.

VIII. Działalność popularyzatorska

Poza działalnością oświatowo-popularyzatorską na terenie szkoły średniej PTM kontynuowało również w tym roku akcję odczytową dla publiczności w formie odczytów otwartych zapowiadanych przez prasę, radio, afisze.

Pomyślnym faktem w zakresie organizowania działalności popularyzatorskiej było powołanie odpowiednich komisji przy kilku Oddziałach PTM, co powinno w przyszłości wydatnie zwiększyć nasze osiągnięcia w tym zakresie. Prócz istniejącej od kilku lat komisji przy Zarządzie Głównym powstały komisje popularyzacji w następujących Oddziałach: Gdańskim, Gliwickim, Łódzkim, Poznańskim i Warszawskim.

Interesującą próbę w zakresie przygotowywania kadry popularyzatorów matematyki, o których niełatwo, przeprowadził Oddział Toruński. Pod kierunkiem prof. L. Jeśmanowicza szkoli się w Toruniu młodych prelegentów rekrutujących się ze studentów. Po odpowiednim przygotowaniu teoretycznym i odbyciu hospitacji na prelekcjach doświadczonych popularyzatorów, studenci idą „w teren" z odczytami do szkół średnich. Dzięki tej trafnie obranej drodze zarząd Oddziału Toruńskiego zorganizował w roku sprawozdawczym w województwie Bydgoskim 79 odczytów, pogadanek i posiedzeń na seminariach (prócz odczytów naukowych), co stanowi swego rodzaju rekord.

Odczyty otwarte były organizowane przez Oddziały: Gdański, Lubelski, Poznański, Toruński i Warszawski. Ogółem odbyło się 29 odczytów popularnych (wliczając w to odczyty i pogadanki w radio i telewizji zorganizowane przez Oddział Wrocławski), oto ich wykaz:

Oddział	Liczba odczytów	Przeciętna frekwencja
Gdański	4	55
Lubelski	1	50
Poznański	7	101
Toruński	5	90
Warszawski	4	80
Wrocławski	8	w radio i telewizji
Razem	29	

Prelegentami byli następujący członkowie PTM: S. Abt, J. Albrycht, S. Balcerzyk, R. Bittner, K. Buczkowski, L. Dubikajtis, A. Ehrenfeucht, S. Hartman, L. Jeśmanowicz, R. Pogorzelski, W. Sadowski, Z. Semadeni, W. Sierpiński, J. Słomiński, M. Suborowicz, R. Tarnowski i W. Wrona.

Tematyka większości odczytów była bardzo współczesna: zastosowanie matematyki do techniki, ekonomii, przemysłu, programowanie matematyczne, maszyny matematyczne, cybernetyka, sputniki, teoria

względności, nowoczesne metody w matematyce (w szczególności w algebrze), historia matematyki. Odczyty poświęcone były interesującym i działającym na wyobraźnię zagadnieniom i odkryciom matematycznym.

Oddział Wrocławski dokonał wyłomu w dotychczasowej formi-popularyzacji, ograniczającej się na ogół tylko do odczytów (lub co naje wyżej wieczornic matematycznych): zorganizował dwie audycje radiowe (prof. J. Perkal) oraz 6 audycji telewizyjnych (B. Gleichgewicht, R. Krasnodębski, J. Łukaszewicz, S. Paszkowski, H. Steinhaus).

Popularyzację matematyki na wyższym poziomie (dla ogółu matematyków zawodowych, włączając nauczycieli szkół średnich) prowadziła systematycznie Redakcja Wiadomości Matematycznych na łamach tego wydawnictwa.

IX. Działalność PTM w sprawie reformy studiów na wyższych uczelniach

Uchwałą Zarządu Głównego PTM z dnia 13 grudnia 1962 r. oraz z dnia 10 maja 1963 r. została powołana Komisja Szkolnictwa Wyższego działająca w dwóch zespołach: zespół I pod przewodnictwem prof. W. Wrony do spraw matematyki na uczelniach, gdzie matematyka jest ubocznym przedmiotem nauczania (politechniki, wyższe szkoły ekonomiczne itp.) oraz zespół II pod przewodnictwem prof. S. Mazura do spraw matematyki na uczelniach, gdzie jest ona głównym przedmiotem nauczania (uniwersytety, wyższe szkoły pedagogiczne).

Zespół I zajął się przede wszystkim trudnościami w pracy dydaktycznej i naukowej katedr matematyki na politechnikach. W związku z przewidywaną reformą studiów zespół (na posiedzeniach w dniach 16 marca, 9, 10 i 11 maja) opracował projekt ujednoliconego programu matematyki na politechnikach i wyższych szkołach inżynierskich. Projekt ten był dyskutowany na posiedzeniach zespołu, a następnie poddany pod dyskusję delegatów Walnego Zgromadzenia PTM w Zakopanem. Projekt przewiduje ujednolicenie programu na pierwszych latach studiów, wykłady dostosowane do specyfiki wydziałowej na starszych latach, zwiększenie zakresu matematyki oraz modernizację tematyki i metod.

Projekt został przekazany Departamentowi Szkół Technicznych oraz zespołowi rzeczoznawców przedmiotów podstawowych Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego. Był on wykorzystywany w dyskusjach nad programem matematyki na zespołach kierunkowych na konferencji MSzW w Międzyzdrojach we wrześniu 1963 r., w której udział wzięło kilku członków zespołu PTM.

Zespół I Komisji Szkolnictwa Wyższego PTM zajął się również projektem utworzenia wydziałów matematyczno-fizycznych na politechnikach posiadających liczniejszą kadrę matematyków. Projektodawcy spo-

dziewają się, że wydziały takie przyspieszyłyby tempo kształcenia kadr naukowych lepiej dostosowanych do pracy na politechnikach, w przemyśle i technice. Projekt ten był poparty prawie jednomyślnie na Walnym Zgromadzeniu delegatów w roku 1962. Jednak dyskusja na ostatnim Walnym Zgromadzeniu w Zakopanem nie wykazała tej jednomyślności. Sprawa wymaga dalszych przemyśleń i dyskusji z przedstawicielami matematyków uniwersyteckich, którzy nie popierają myśli kształcenia matematyków na politechnikach.

Działalność zespołu II rozpoczął referat prof. dra S. Mazura pt. „Nowe programy studiów matematycznych na Uniwersytecie Warszawskim" wygłoszony na konferencji w Zakopanem, który zapoczątkował ogólnopolską dyskusję nad zmianami programowymi w nauczaniu matematyki na uniwersytetach. Poza tym zespół II odbył dwa posiedzenia w dniu 25 maja 63 r. i 13 września 63 r. w Warszawie, w którym wzięli udział przedstawiciele wszystkich ośrodków uniwersyteckich. Opracowane memoriały i projekty nowej siatki godzin zostały przedłożone do akceptacji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego.

X. Sprawy matematyków zatrudnionych w technice, przemyśle i gospodarce

Na wniosek prof. H. Steinhausa i prof. E. Marczewskiego Walne Zgromadzenie PTM powołało komisję do spraw matematyków zatrudnionych w gospodarce i technice (pod przewodnictwem prof. H. Steinhausa). Komisja zajęła się sprawami matematyków pracujących poza szkolnictwem, a w szczególności sprawą przygotowania matematyków do nowych zawodów w gospodarce, technice i przemyśle, sprawami norm prawnych, uposażenia itp.

Praca Komisji w roku sprawozdawczym ograniczyła się do zbierania opinii i przeprowadzania dyskusji.

XI. Sprawozdanie z realizacji planu wydawniczego

W serii pierwszej Roczników PTM wyszedł z druku tom VII Prac Matematycznych; następny tom VIII.1 został podpisany do druku w listopadzie, jego publikacja przewidziana jest na styczeń 1964 r. W listopadzie został przekazany do druku tom VIII.2. W opracowaniu komitetu redakcyjnego Prac Matematycznych znajdował się numer IX.1.

W serii drugiej Roczników ukazały się dwa zeszyty Wiadomości Matematycznych VI.2 oraz VII.1. Przygotowano do druku zeszyt VII.2.

Ogólna objętość czterech zeszytów Roczników PTM wydanych w roku 1963 wynosi 30,5 arkuszy wydawniczych.

XII. Współpraca z zagranicą

W roku sprawozdawczym na zaproszenie i koszt PTM przebywali w Polsce dwaj matematycy:

1. Prof. dr W. A. J. Luxemburg z University of California w czasie od 29 maja do 4 czerwca; wygłosił on trzy odczyty w Warszawie, Poznaniu i Wrocławiu z zakresu analizy matematycznej.

2. Prof. dr R. Doss z Uniwersytetu w Kairze w czasie od 27 maja do 4 czerwca; wygłosił dwa odczyty w Warszawie i Wrocławiu o funkcjach prawie okresowych.

Obniżenie o 42% dotacji PAN na rok 1963 uniemożliwiło realizację wizyt innych matematyków zagranicznych przewidywanych w planie na rok 1963.

Rok 1963 był pierwszym rokiem realizacji umowy zawartej z Czechosłowackim Towarzystwem Matematyków i Fizyków (JČMF) o współpracy. Na zasadzie tej umowy przyjechało do Polski w ramach wymiany bezdewizowej 7 członków JČMF; do Czechosłowacji wyjechało 5 członków PTM.

Na zaproszenie PTM przyjechały do Polski następujące osoby:

1. Prof. dr M. Harant z Wyższej Szkoły Komunikacji w Żilina, 20-23 czerwca 1963 r.; odczyt w Warszawie, nawiązanie kontaktu z Politechniką w Gdańsku.

2. J. Horejsz z Uniwersytetu w Brnie, w Warszawie 7-13 czerwca 1963 r.; odczyt w Warszawie i nawiązanie kontaktu z ośrodkiem krakowskim.

3. Prof. dr M. Katětov z Instytutu Matematycznego Czechosłowackiej Akademii Nauk, 25 listopada - 2 grudnia 1963 r.; dwa odczyty w Warszawie.

4. M. Ružička z Państwowej Wyższej Szkoły Techniki Cieplnej w Pradze Czeskiej, 14-21 października 1963 r.; nawiązanie kontaktów z kilkoma instytucjami technicznymi i matematycznymi w Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Szczecinie i Wrocławiu.

5. M. Lánská z Państwowej Wyższej Szkoły Techniki Cieplnej w Pradze Czeskiej, 14-20 października 1963 r.; nawiązanie kontaktów z kilkoma instytucjami technicznymi i matematycznymi w Warszawie, Gdańsku, Szczecinie i Wrocławiu.

6. Doc. F. Dušek z Instytutu Pedagogicznego w Libercu, 4-11 listopada 1963 r.; zapoznanie się z działalnością Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie.

7. Doc. O. Setzer z Wyższej Szkoły Technicznej w Pradze Czeskiej, 4-11 listopada 1963 r.; zapoznanie się z działalnością Wyższej Szkoły Pe-

dagogicznej w Krakowie oraz odczyt w Warszawie na temat powierzchni cyklicznych.

Do Czechosłowacji wyjechali następujący członkowie PTM:

1. Mgr A. Empacher do Pragi Czeskiej, 20-27 września 1963 r.; zapoznanie się z działalnością Ośrodka Obliczeń Ministerstwa Komunikacji i Instytutu Teorii Informacji i Automatyki.

2. Doc. dr J. Lipiński, 11-16 grudnia 1963 r.; nawiązanie kontaktów ze specjalistami z teorii funkcji rzeczywistych w Pradze Czeskiej i Bratysławie.

3-5. Doc. dr Stefan Rolewicz, mgr Andrzej Mąkowski i mgr Juliusz Brzeziński (wspólna podróż), 11-17 grudnia 1963 r.; pobyt w Pradze i Bratysławie; nawiązanie kontaktów naukowych z profesorami: V. Jarníkiem, M. Katětovem i Ptákiem oraz zapoznanie się z organizacją olimpiady matematycznej w Czechosłowacji. Doc. S. Rolewicz wygłosił odczyt pt. *Operatory o skończonej d-charakterystyce.*

Wzorem lat ubiegłych Oddziały PTM prosiły o wygłoszenie odczytów matematyków zagranicznych przebywających w Polsce na zaproszenie innych instytucji. W roku 1963 zorganizowano 33 odczyty 26 cudzoziemców z 13 krajów, a mianowicie: z Anglii (H. Davenport i L. J. Mordell — 2 odczyty), Czechosłowacji (V. Jarník, i M. Rab), Francji (G. Reeb i B. Malgrange — 2 odczyty), Indii (R. Ranga Rao), Japonii (Kakoto i Jun-iti Nagata), Jugosławii (B. Stankovic), NRD (H. Grell — 3 odczyty), Rumunii (I. Singer — 2 odczyty, A. Deleanu i G. Gheorghiev), Stanów Zjednoczonych (R. E. Kalman, L. Nirenberg, P. J. Hilton, i R. D. Anderson — 2 odczyty), Węgier (G. L. Pàl i P. Turán), Wietnamu (Hoang-Tuy), Włoch (B. Segre i C. Cimmini — 2 odczyty) i z ZSRR (A. Tajmanow, B. W. Gniedenko i A. G. Kurosz).

Ogólna liczba odczytów matematyków zagranicznych wygłoszonych na posiedzeniach PTM wyniosła 40 według następującego zestawienia:

Oddział	Liczba odczytów
Gliwicki	1
Krakowski	12
Poznański	4
Szczeciński	1
Toruński	3
Warszawski	12
Wrocławski	6
Konferencja w Zakopanem	1
Razem	40

XIII. Sprawy finansowe

Sprawozdanie z działalności PTM byłoby niepełne, gdyby nie podkreślić jeszcze raz ujemnego skutku, jaki na działalność Towarzystwa wywarło drastyczne skreślenie o 42% dotacji PAN na działalność pozawydawniczą PTM. Dla informacji podajemy, że w roku 1962 dotacja PAN wyniosła zł. 475.000.—, a w roku 1963 zaledwie zł. 274.000.—, w tym na wydawnictwa zł. 185.000.—, a na pozostałą działalność Towarzystwa jedynie zł. 89.000.—

Akcję ściągania składek członkowskich ilustrują następujące liczby: 409 członków zapłaciło składki za 1963 r.; 48 członków zalega ze składkami za rok 1962.

Sekretarz
(*Dr Tadeusz Iwiński*)

Wiceprezes
(*Prof. dr Roman Sikorski*)